

reprodukcie a nahrávania zvuku a vytvárania zvukových efektov. Diváci sa dožadovali filmových dialógov vo svojom rodnom jazyku, čo viedlo k rozpadu doteraz medzinárodného filmového trhu, ktorému vládol Hollywood, na národné filmové trhy.

Začiatky českého a slovenského filmu

Pred 1. svetovou vojnou žili Slováci v mnohonárodnostnom Uhorsku a trpeli pod silným národnostným útlakom. Filmový priemysel sa tu rozširoval len v oblasti konzumu, nie produkcie. **V Bratislave sa prvé filmové predstavenie konalo v roku 1896.** Dôležitú funkciu v propagácii filmu na Slovensku zohrali **kočovné resp. putovné kiná**, ktoré pretrvali na území Slovenska až do 1. svetovej vojny. **Prvé stále kino na Slovensku, Electro Bioscop**, bolo otvorené v roku **1905** v Bratislave. Bolo to prvé stále kino na celom území bývalého Československa.

Za zakladateľov českej národnej kinematografie sa považujú pražský architekt a fotoamatér Jan Kříženecký a nakladateľ Jozef Šváb-Malostranský, ktorí nakrútili a predvádzali krátke hrané filmy už v roku 1898. Po vzniku SR v roku 1918 sa začala vyvíjať česká a slovenská kinematografia. Zatiaľ čo v rokoch pred rokom 1918 boli výrobné filmové štúdiá a požívatelne filmov, na Slovensku takéto podniky nejestvovali.

V slovenskej kinematografii vznikol prvý hraný dlhometrážny film už v roku 1921. Myšlienka sa zrodila u vysťahovalcov v Amerike. Tí založili v roku 1920 spoločnosť **Tatra Film Corporation** a získali peniaze na nakrútenie prvého filmu. Iniciatívy sa ujali Ján Závodný a bratia Daniel a Jaroslav Siacki a tak sa mohlo začať s nakrúcaním prvého slovenského nemého filmu **Jánošík**.

Nakrúcano sa na Turci, hlavné postavy Jánošíka a Aniky stvárnil Theodor Pištěk a Mária Fábryová. **Zaujímavá bola technika nakrúcania – na dvoch samostatných kamerách, na vytvorenie dvoch nezávislých verzí – pre slovenské a americké publikum.** Premiéra slovenskej verzie sa konala **21. novembra 1921** v Žiline a o štyri dni neskôršie v Prahe. Americká premiéra bola 1. decembra 1921 v Chicagu. Keďže rozpočet filmu nedovolil opatřit film anglickými titulkami, premietal sa Jánošík iba pre Slovákov.

Jánošík - 1921